

Zalesienie wydmysk.

Jak zapewne szanownym czytelnikom Sylwana wiadomo, dokonuje się zalesienie wydmysk i pustych nieprodukcyjnych piasków w gminach należących do powiatów Nisko i Tarnobrzeg.

Sejm krajowy udziela fundusze na zakupienie nasion i subwencyi na zakupienie materiału drzewnego na ogrodzenia, jeżeli gminy takiego materiału w swoich lasach nie mają. C. k. Ministerstwo Rolnictwa opłaca dwóch leśniczych przy c. k. Starostwach. Gminy, do których wydmy i pustki należą, dają bezpłatnie robotników, a powstające lasy są własnością gmin, a względnie właścicieli dawnych pustyń. Technicznemi robotami kieruje c. k. komisarz leśny E. Hołowkiewicz, delegowany z ra-

mienia c. k. Namiestnictwa. Roboty zalesienia trwają w powiecie Nisko od r. 1878, w powiecie Tarnobrzeg od r. 1879.

Roboty są prowadzone w dwóch kierunkach. Przedewszystkiem roboty wstępne mające na celu ustalenie ruchomych piasków, a gdy to nastąpi i nie ma już obawy, że piaski swobodnie rozwiać się mogą, następuje właściwa kultura leśna. Do roku 1881 ustalano piaski głównie za pomocą siewu traw *elimus arenarius* (wydmuchrzyca) i *arundo arenaria* (żytnica). Ponieważ się okazało, że zadarnienie temi trawami osobliwie na pagórkowatych nasypiskach niedostatecznie piasek ustala, a wreszcie i odpowiedniej ilości nasienia powyższych traw w handlu dostać nie było można. zarządził kierujący robotami technik leśny ustalenie piasków za pomocą płotów ochronnych z gałęzi i chrustu. Ten sposób ustalania okazał się o wiele lepszym niż za pomocą powyższych traw i już w pierwszym roku dokonano ustalenia co najmniej 300 morgów ruchomego piasku. Najszerze miejsca nakrywano gałęziami, i ten sposób odniósł bardzo dobre rezultaty.

W r. 1882 prowadzono roboty w obydwóch powiatach w 33 gminach. Głównie starano się rozszerzyć roboty przygotowawcze ażeby o ile możności przysposobić największe obszary do przyjęcia kultury leśnej. Ogrodzenie krągłemi łątami w słupki celem powstrzymania bydła i ludzi, ażeby piasek nie był tratowany, przeprowadzono w r. 1882 na długości 16970 bieżących metrów; ogrodzenie płotami ochronnemi z gałęzi i chrustu na długości 25520 metrów. Jeżeli policzymy postawione płoty z lat ubiegłych, to otrzymamy pokaźną razem sumę 54.874 metrów płotów z łąt, a 31.946 płotów ochronnych z gałęzi i chrustu.

Oprócz płotów ochronnych nakryto gałęziami najsroźszych miejsc 40 morgów. Wysiano 160 kilogr. nasienia wydmuchrzycy na obszarze 20 morgów i posiano 50 kilogr. nasienia żarnowca (*spartium scoparium*).

Przy robotach właściwej kultury leśnej na ustalonych piaskach otrzymano w roku 1882 następujące wyniki.

W 23 szkółkach sosnowych wyhodowano 4,147.000 sosnowych sadzonek, w 4 szkółkach akacyowych 30.000 sadzonek.

Posadzono w 1882 r. 3,647.000 sadzonek sosnowych, 1.000 sadzonek sosny amerykańskiej, 115.000 sadzonek brzożowych, 15.300 sadzonek akacyowych, 2.200 sadzonek ailantusa i acer

negundo. 16.000 sztubrów łyzy kaspijskiej i 438.000 sztubrów łyzy zwyczajnej, zatem razem 4,434.000 sadzonek.

Temi sadzonkami zalesiono 392 morgi, a nadto zrobiono poprawki na 40 morgach. W gminach Baranów, Chmielów, Mokrzychów i Ulanów znajduje się 2.500 sadzonek drzew owocowych (3-letnich), jabłoni, grusz i śliw. Te sadzonki będą rozdane w r. 1883 porządniejszym gospodarzom, celem podniesienia sadownictwa w okolicy.

Zimna pora przerwała roboty, a 500.000 sadzonek sosnowych i około 15.000 sadzonek akacyowych pozostało do przesadzenia na wiosnę.

Większe obszary piasków zalesiono w następujących gminach: W Jeżowcu 45 morg., w Ulanowie 25 morg., w Radomyślu 24 m. w Pniowie 35 morg., w Pławie 30 morg., w Grębowie 19 morg. W innych gminach zalesiono mniejsze obszary.

Wielką klęskę poniosły kultury w zimie 1881/1882 z powodu braku śniegu; wymarły kultury, a mianowicie te, które w jesieni 1881 przeprowadzone były. Na miejscach na wiatry wystawionych wymarły niemal całkiem, a na miejscach zakrytych utrzymało się do 60%. W ogóle utrzymało się zaledwie 37% jesiennych kultur. Powodzenie kultur na 392 morgach z roku 1882 będzie także zawisłe od zimy. Jeżeli śnieg pokryje ziemię, to można liczyć na utrzymanie kultury.

Brak śniegu zrobił takie spustoszenie nie tylko na piaskach gdyż w całej Galicyi ucierpiały kultury leśne. Najszkodliwiej oddziaływały mrozy wczesne w październiku 1881 i w kwietniu 1882.

Starsze kultury na piaskach nie ucierpiały wcale od mrozu przeszłej zimy.